

VONDEL OP DE HIËRONYMUSSCHOOL

Was er gezichtsvernauwing of, wat hetzelfde is, overschatting van de betekenis van de eigen instelling in het spel, toen de rector dr. A. H. G. P. van den Es in zijn Feestrede bij het vierde eeuwfeest van het stedelijk gymnasium te Utrecht (Utr. 1874, blz. 35), na gezegd te hebben, dat de Hieronymusschool van ouds een goede kweekschool is geweest en haar leerlingen onder de meest verlichte en meest geleerde mannen van hun tijd behoren gerangschikt te worden, exclameerde:

„Wat, zoo vragen wij ons met een zeker gevoel van onvoldaanheid, zou van een Joost van den Vondel geworden zijn, als hij tijdens het verblijf van zijn ouders alhier het geluk had mogen smaken het onderwijs op onze school te volgen? Nog in later dagen herinnert hij zich die Hieronymusschool. Het heugt hem nog, zoo schrijft hij in het Berecht van zijn Salmoneus (1657), dat hij te Utrecht voor het Stadhuis...

(en dan volgt de bekende passage, dat Vondel daar als jongen een toneelspel van David en Goliath door de leerlingen van de Hiëronymusschool heeft zien opvoeren, waarvan hem vooral was bijgebleven dat Goliath op de toneelplanken neersmakte „dat de stellaedje kraeckte”).

Zoo schreef Vondel zestig jaren ongeveer, nadat hij dien Goliath had zien neerploffen; indien de kleine Joost toen al niet betreurd heeft, dat zijn ouders hem niet op die school konden doen onderwijzen, later voelde hij zich toch gedrongen in te halen, hetgeen hij vroeger niet had mogen leren; en had hij te Utrecht voor het stadhuis met de Latijnsche scholieren der Filistijnen heerkraft mede kunnen verpletteren, ongetwijfeld zou zijn dichterlijke geest vroeger tot rijpheid gekomen en zijn glorie er niet minder groot om geweest zijn”.

Ofschoon dat helendal niet zeker is! - Veronderstellende invallen als de geciteerde werden en worden altijd gemakkelijk uitgesproken. Afnemen-de waardering voor Vondel in de 18de eeuw gaf de dichter Joan de Haas (1685—1723) de ironische regels in de pen:

*Had Vondel naar de maat der Franse luit gedanst,
Was d'Agrippiner hier en daar zo wat verfranst,
Dan zou men zijne kunst niet honen noch verachten...*

En wat schreef Goethe op 18 oktober 1786 's nachts te Bologna over Dürer, voor wiens kunst hij overigens hoge bewondering had?: „Hätte doch das Glück Albrecht Dürern tiefer nach Italien geführt”!

Ja, als...